

De wijkverpleegkundige en het so

Het CIZ indiceert niet meer. Het is de wijkverpleegkundige die bepaalt welke zorg iemand nodig heeft. Daarmee lijkt de rol van wijkverpleegkundigen op die van huisartsen. Lukt het wijkverpleegkundigen om de schakel te vormen tussen het medisch en het sociaal domein? Dat heeft Vilans deze zomer gepeild bij 32 thuiszorgaanbieders. **Belangrijkste uitkomst: wijkverpleegkundigen hebben inderdaad een prima positie in de wijk om zorg en welzijn met elkaar te verbinden.**

2015 is een leerjaar. Die uitspraak klinkt regelmatig als Vilans thuiszorgorganisaties vraagt hoe het gaat met de wijkverpleegkundigen die samenwerken in de wijk. In de praktijk moet nog ontdekt worden wat een goede manier van samenwerken met het sociaal domein is. Wat hun positie betreft: uit de peiling die Vilans afgelopen zomer onder 32 thuiszorgaanbieders heeft gehouden, blijkt dat de meeste wijkverpleegkundigen óf onderdeel uitmaken van óf samenwerken met een sociaal wijkteam. Ze geven aan dat de keuze voor deze positie vooral is bepaald door de gemeente. Vrijwel alle thuiszorgaanbieders zijn van plan om die positie in 2016 te continueren.

Spilfunctie in de wijk

Onder wijkverpleegkundige zorg vallen naast de zorgtaken ook coördinerende en signalerende activiteiten die niet aan één specifieke cliënt te koppelen zijn. Bijvoorbeeld bij iemand langsgaan die (nog) niet in zorg is (onder andere zorgmijders) naar aanleiding van een signaal van de gemeente of van een huisarts.

Dit soort activiteiten leveren een belangrijke bijdrage aan het verbinden van zorg en welzijn in de wijk. Het gaat om de beschikbaarheidsfunctie van de wijkverpleegkundige in de wijk: de zogenoemde “niet-toewijsbare zorg”.

leden van het wijkteam zijn zo onafhankelijk als ze zouden moeten zijn’, vertelt er één. Ook vertellen thuiszorgaanbieders over verschillen in werkwijze. ‘De wijkverpleegkundige is een doener, die wil aan de slag. Dit verschilt soms van

Lukt het wijkverpleegkundigen om de schakel te vormen tussen het medisch en het sociaal domein?

Meer expertise

Thuiszorgaanbieders zijn over het algemeen tevreden over de samenwerkingsvorm met het sociaal domein. Ze vinden dat de gekozen samenwerkingsvorm zorgt voor goede afstemming tussen zorg en welzijn en brede expertise oplevert. Eén van hen: ‘Door deelname aan het sociaal wijkteam kent de wijkverpleegkundige de sleutelfiguren uit de eerste lijn veel beter.’ Ruim eenderde van de thuiszorgaanbieders zegt dat de onafhankelijke rol van wijkverpleegkundigen goed is geregeld.

Belemmeringen

In de praktijk lopen thuiszorgaanbieders tegen enkele obstakels op. Zo hebben ze soms last van concurrentie binnen het sociaal wijkteam. ‘Niet alle

de aanpak van andere collega’s in het sociaal wijkteam.’ Een ander: ‘Wanneer de wijkverpleegkundige vooral als generalist gezien wordt in het sociaal wijkteam komt haar specialisme in gevaar. En de wijkverpleegkundigen zelf geven aan dat zij naast alle andere taken ook zorgverlener willen blijven.’

Wat voor werk?

In de peiling is gevraagd naar wat de wijkverpleegkundige concreet voor werk doet. Het antwoord dat door dertig van de 32 aanbieders is aangekruist: “De wijkverpleegkundige signaleert actief kwetsbare groepen en brengt casussen uit de praktijk in het wijkteam in”. Negentien aanbieders van de 32 thuiszorgaanbieders geven aan dat de wijkverpleegkundige een behoeftebe-

ciaal domein: hoe zit dat?

paling doet als er sprake is van medische problemen. Veertien aanbieders geven tevens aan dat de wijkverpleegkundige dit doet voor alle soorten vragen die in het sociale wijkteam aan bod komen. Op enkele plekken bepaalt de wijkverpleegkundige ook welke maatschappelijke ondersteuning er nodig is. Tweederde van de aanbieders geeft aan dat de wijkverpleegkundige zowel signalerend en coördinerend werk doet als zorgtaken uitvoert.

Toekomst

Blijven wijkverpleegkundigen in de toekomst de schakel tussen zorg en welzijn? De meeste thuiszorgaanbieders denken van wel, maar een aantal van hen is ook sceptisch. Zij twijfelen of die schakelfunctie naar behoren kan

worden ingevuld en zijn bang dat de wijkverpleegkundigen uiteindelijk weer productiegericht gaan werken als de financiering wordt afgeschaft. Een andere thuiszorgaanbieder zegt: 'Ik verwacht dat wijkverpleegkundigen zich ontwikkelen tot eerstelijns professionals die als expert samenwerken met het sociaal wijkteam. Zij zullen zelf bepalen wat noodzakelijk is in de wijk, zij zijn in staat een wijkscan te maken waardoor zij zicht op en kennis van de wijk hebben. De verpleegkundigen zullen dan beter in staat zijn hun vakmanschap in te zetten.' <<

*Lidewij Vat, senior adviseur
lokaal organiseren Vilans*

Het rapport Hoe werken wijkverpleegkundigen samen met het sociaal domein is in september 2015 verschenen op www.vilans.nl/wijkverpleegkundigen.

Voor meer informatie, neem contact op met Sven Turnhout, Senior adviseur wijkgericht werken bij Vilans, s.turnhout@vilans.nl.